

POLSKA

1944 / 45 – 1989

Studia i Materiały 14

**Instytut Historii PAN
Warszawa 2016**

REDAKCJA:

Tomasz Szarota (redaktor naczelny), Hubert Wilk (sekretarz redakcji), Jerzy Eisler, Dariusz Jarosz, Krzysztof Kosiński, Tadeusz Wolsza

RADA REDAKCYJNA:

Jędrzej Chumiński (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), Antoni Dudek (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), Andrzej Friszke (Instytut Studiów Politycznych PAN), Paul Gradwohl (Uniwersytet Warszawski), Padraic Kenney (Indiana University, USA), Marcin Kula (Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie), Miklós Mitrovits (Magyar Tudományos Akadémia, Węgry), Andrzej Paczkowski (Instytut Studiów Politycznych PAN), Anna Pelka (Historisches Seminar der LMU Abteilung Neueste Geschichte und Zeitgeschichte), Dušan Segeš (Historickýústav SAV, Słowacja), Rafał Stobiecki (Uniwersytet Łódzki), Bożena Szaynok (Uniwersytet Wrocławski), János Tischler (Węgierski Instytut Kultury, Węgry), Marek Wierzbicki (IPN), Rafał Wnuk (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), Anna Wolf-Powęska (Uniwersytet Adama Mickiewicza), Wadim Wołobujew (Rosyjska Akademia Nauk, Rosja)

ADRES REDAKCJI:

Instytut Historii PAN, Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa, tel./fax 22 831-36-43
e-mail: ihpan@ihpan.edu.pl
www.polska-ihpan.edu.pl

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa 2016
Printed in Poland

e-ISSN 2450-8365
p-ISSN 2450-8357

Czasopismo recenzowane

Wersja elektroniczna jest wersją referencyjną czasopisma

Tomy w formacie pdf znajdują się na stronie internetowej: www.polska-ihpan.edu.pl

Publikacja dotowana ze środków publicznych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Tłumaczenie streszczeń

Grażyna Waluga & Autorzy

Projekt okładki: Marek Kreusch

Opracowanie redakcyjne: Grażyna Waluga

Skład i łamanie: Dariusz Górski

Wydawca: Instytut Historii PAN

Rynek Starego Miasta 29/31

00-272 Warszawa

e-mail: wydawnictwo@ihpan.edu.pl

Druk i oprawa Zakład Graficzny UW. Zam.

Spis treści

ARTYKUŁY I STUDIA

Aleksander Juźwik , Placówki opieki całkowitej i otwartej Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w latach 1945–1952.	5
Dariusz Jarosz , Grzegorz Miernik , Kobiety w buncie antykolektywizacyjnym w Okole w 1953 r.: wybrane konteksty interpretacyjne.	29
Jerzy Kochanowski , „Niepotrzebni muszą odejść”, czyli widmo bezrobocia 1956–1957.	61
Michał Przeperski , Komisja Prasowa KC PZPR 1956–1957.	99
Tomasz Leszkowicz , „Wychowanie na tradycjach” na szczeblu jednostek wojskowych LWP (1956–1980). Środki, metody oraz ich skuteczność w oddziaływaniu na pamięć zbiorową żołnierzy	123
Jakub Szumski , Międzynarodowy terroryzm w polskiej literaturze i prasie lat siedemdziesiątych XX wie ku (wybrane przykłady)	161
Jarosław Dulewicz , „Pyły, ludzie, przyroda”. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego w województwie kieleckim w latach 1975–1989	189
Michał Rosenberg , Działalność sekcji branżowych NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 na przykładzie Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność” Pracowników Teatru.	205
Joanna Grey , „Zima wasza” – życie codzienne w pierwszych miesiącach stanu wojennego na przykładzie Trójmiasta.	235
Krzysztof Stanisław Werner , Działalność Fan Clubu The Beatles w Lublinie.	275
Bartosz Kaliski , Radykalizm czasu przełomu, czyli spór o Okrągły Stół w latach 1988–1989	307
Tadeusz Wolsza , Dwa oblicza redaktora Władysława Litmanowicza	339

ARTYKUŁY RECENZYJNE

Tomasz Leszkowicz , „Marszałek dwóch narodów” poznany tylko w połowie. Wokół nowej biografii Konstantego Rokossowskiego.	359
---	-----

RECENZJE

<i>PRL a wojna domowa w Grecji / The Polish People’s Republic and the Greek Civil War</i> , red. Magdalena Semczyszyn, tłum. na j. angielski Joanna Gołąb (<i>Michał Studniarek</i>).	371
---	-----

Contents

ARTICLES AND STUDIES

Aleksander Juźwik , Centres of residential and daily care of the Workers' Society of Friends of Children and Society of Friends of Children in 1945–1952	5
Dariusz Jarosz, Grzegorz Miernik , Women in anti-collectivisation rebel at the village of Okół in 1953: Selected interpretation contexts	29
Jerzy Kochanowski , “The useless have to go”, or the spectre of unemployment, 1956–1957	61
Michał Przeperski , The Press Committee of the Central Committee of the Polish United Workers' Party, 1956–1957	99
Tomasz Leszkowicz , “Education based on tradition” on the level of units of the Polish People's Army (1956–1980). Means and methods and their efficacy in influencing collective memory of soldiers	123
Jakub Szumski , International terrorism in the Polish literature and press of the 1970s (selected examples)	161
Jarosław Dulewicz , “Dust, people, nature”. Air pollution in the Kielce Voivodeship (1975–1989)	189
Michał Rosenberg , Activity of branch sections of the Solidarity Trade Union in 1980–1981 on the example of the “Solidarity” National Coordinating Commission of Theatre Workers	205
Joanna Grey , “Winter yours” – everyday life in the first months of martial law on the example of Tri-City (Poland)	235
Krzysztof Stanisław Werner , Activity of the Beatles Fan Club in Lublin	275
Bartosz Kaliski , Radicalism in the crucial time of change, or dispute over the Round Table in 1988–1989	307
Tadeusz Wolsza , Two faces of editor Władysław Litmanowicz	339

REVIEW ARTICLES

Tomasz Leszkowicz , “Marshal of Two Nations” revealed only in part. On a new biography of Konstantin Rokossovsky	359
---	-----

REVIEWS

<i>PRL a wojna domowa w Grecji/The Polish People's Republic and the Greek Civil War</i> , ed. by Magdalena Senczyszyn, trans. into English Joanna Gołąb (<i>Michał Studniarek</i>)	371
--	-----